

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Zuzanna Rudzińska-Bluszcz

BK-VII.0520.270.2023
Warszawa, 13 marca 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 210 Pani Wioletty Tomczak oraz grupy posłów w sprawie działania punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w której zadano pytanie: *"Czy Minister Sprawiedliwości przewiduje podjęcie działań zmierzających do zapewnienia konkurencyjnych warunków uzyskania dostępu do zawodu doradcy obywatelskiego? Jeśli tak, to jakie działania Minister planuje?"* - przedstawiam poniższą odpowiedź.

Poradnictwo obywatelskie zostało wprowadzone do systemu nieodpłatnej pomocy w 2019 roku, na mocy ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw z dnia 15 czerwca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1467). W uzasadnieniu projektu wskazywano, że prowadzenie tego rodzaju porad do systemu ułatwi osobom, które uzyskały poradę, a mogą mieć pewne trudności ze zrozumieniem skomplikowanego języka prawniczego, w pełni wykorzystać uzyskaną wiedzę w praktyce. Podnoszono, iż poradnictwo obywatelskie niewątpliwie ułatwia poruszanie się w systemie przepisów prawnych, zapobiega marginalizacji społecznej osób, które korzystają z porad, pomaga rozwiązywać problemy osób już wykluczonych, a dzięki temu ułatwia ich powrót do społeczeństwa. Stanowi też praktyczną formę edukacji prawnej i obywatelskiej.

Obecnie obowiązujące przepisy wskazują na dwie drogi potwierdzenia kwalifikacji do wykonywania zawodu doradcy obywatelskiego.

Zasady dostępu do wykonywania zawodu doradcy obywatelskiego w systemie publicznym określa art. 11 ustawy. Osoba, która spełnia wymogi ustawowe oraz przeszła szkolenia prowadzone przez „podmiot uprawniony” może świadczyć usługi poradnictwa obywatelskiego finansowane ze środków publicznych. We wstępie do interpelacji słusznie wskazano, że w tej chwili jedynie organizacja Związek Biur Porad Obywatelskich (ZBPO), spełnia wymogi ustawowe dotyczące prowadzenia szkoleń.

Poza systemem publicznym istnieje możliwość uzyskania kwalifikacji rynkowej pn. „Prowadzenie ogólnodostępnego poradnictwa obywatelskiego niezależnego od systemu regulowanego przepisami” w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK).

Związek Biur Porad Obywatelskich, we współpracy z Instytutem Badań Edukacyjnych (IBE), pracował w latach 2019-2020 nad zgłoszeniem w/w kwalifikacji, która została włączona do ZSK w dniu 17 grudnia 2020. Podmiotem uprawnionym do certyfikacji jest Związek Biur Porad Obywatelskich, a Podmiotem Zewnętrznym Zapewnienia Jakości (PZZJ) jest Fundacja The Global Language System Polska. Także w tej ścieżce aktualnie jedynym uprawnionym do certyfikacji podmiotem jest ZBPO.

W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości Związek Biur Porad Obywatelskich wykonuje swoje zadania prawidłowo. Zarówno monitoring realizacji szkoleń dla doradców obywatelskich w systemie publicznym, jak i informacje z audytów prowadzonych przez PZZJ, potwierdzają odpowiednią jakość merytoryczną prowadzonych szkoleń i przygotowania do certyfikacji.

Związek Biur Porad Obywatelskich został także wpisany do Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS) pod numerem ewidencyjnym: 2.14/00163/2021. Wpis do RIS oznacza, że osoby które chciałyby ukończyć szkolenie podstawowe na doradcę obywatelskiego, mogą otrzymać z Powiatowego Urzędu Pracy dotację na sfinansowanie nauki. O dofinansowanie (do 100% kosztu szkolenia) mogą się ubiegać osoby bezrobotne w ramach środków na szkolenia indywidualne oraz pracodawcy.

Z uwagi na coraz szersze zainteresowanie i wykorzystanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego zgadzam się, że koniecznym jest ułatwienie dostępu do zawodu oraz wprowadzenie konkurencyjności na rynku szkoleń, w szczególności umożliwienia innym podmiotom prowadzenie szkoleń i certyfikacji w systemie publicznym.

W tym celu, po pierwsze, aktualnie prowadzone są prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, który przewiduje zmniejszenie wymogów formalnych dla podmiotów szkolących. Oczekiwanym efektem będzie spełnienie wymogu ustawowego przez inne podmioty i wprowadzenie konkurencyjności na rynku oraz poprawy dostępności szkoleń.

Po drugie, opracowywana jest koncepcja wykorzystania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji jako alternatywnej drogi zdobywania kwalifikacji z zakresu poradnictwa obywatelskiego, zarówno poprzez włączanie nowych kwalifikacji specjalistycznych w tym zakresie, jak również przez docelowe przeniesienie potwierdzania kwalifikacji doradcy obywatelskiego do ZSK. Oparcie zawodu doradcy o kwalifikacje w ramach systemu ZSK pozwoliłoby na otwarcie rynku dla różnych podmiotów szkolących i certyfikujących przy jednoczesnym zapewnieniu monitorowania jakości szkoleń i certyfikacji w ramach tego systemu.

Ministerstwo Sprawiedliwości zainicjowało również współpracę z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dotyczącą włączenia zawodu doradcy obywatelskiego do szerszej kategorii zawodów pomocowych, co wspomogłoby dalszy rozwój zawodu doradcy obywatelskiego oraz mogłoby stanowić podstawę do zapewnienia szerszej koordynacji usług pomocowych.

Podsumowując potwierdzam, że Ministerstwo Sprawiedliwości planuje podjęcie powyższych działań mających na celu zapewnienie konkurencyjnych warunków uzyskania dostępu do zawodu doradcy obywatelskiego.

Z wyrazami szacunku

Zuzanna Rudzińska-Bluszcz
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/